

Dat Bolwerck: het huis voor kunst

Een plek voor de stad

Door Alize Hillebrink

ZUTPHEN - Dat Bolwerck in Zutphen is al bijna vijf jaar een plek waar iedereen welkom is. Een middeleeuwse plek waar wordt gewaakt over kunst en stilte, en waar gedachten alle ruimte krijgen. "Elke gast moet hier in dezelfde bedding komen."

De afgelopen maanden werd het eeuwenoude Koetshuis van Dat Bolwerck aan de Zaadmarkt in Zutphen door het Wijnhuisfonds verbouwd en gerenoveerd. Met de restauratie van het Koetshuis is het Bolwerck weer één geheel. Stichting Dat Bolwerck hoopt 25.000 euro bij elkaar te krijgen voor de aankleding en inrichting.

Een open huis

De geschiedenis van het pand op zich is al interessant. In de loop van de eeuwen heeft het verschillende functies gehad. Ooit gebouwd als woonhuis op de dwangburch van de Hertog van Gelre in 1538, werd

het een wijnhuis en later vestigde zich er de Zutphense Openbare Bibliotheek. Met afwisselende open en gesloten functies, is het sinds 2014 weer een open huis van en voor de stad.

Donker en met gesloten luiken stond het pand aan de kop van de Zaadmarkt jaren leeg tot het Wijnhuisfonds in 2013 plannen presenteerde om er appartementen in te maken. Op de dag van de presentatie stapte Vincent Peppelenbosch over de drempel.

'Ik wilde er een open functie aan geven'

Een 'huis voor kunst en gedachten', zo noemt initiatiefnemer Vincent Peppelenbosch Dat Bolwerck. Vanaf de dag dat hij bijna vijf jaar geleden over de drempel stapte, wilde hij er een open functie aan geven. Ondanks de puinhoop die hij aantrof en de overwoekerde tuin, werd hij, toen hij in de hal

stond, getroffen door iets. Peppelenbosch: "Iets pakte me, ik weet niet wat, maar ik stond gelijk stil. Ik belde direct naar huis. 'Je moet ook maar even komen', zei ik tegen mijn partner."

Anton Pieckstad

Met een klap zet Peppelenbosch zijn thee op de grote houten tafel in de expositieruimte en leunt voorover. "Doodzonde," zegt hij. "Overall komen appartementen in. Grandeur aan de buitenkant, maar de binnenkant is ontoegankelijk. Een Anton Pieckstad met mooie gevels." Toeristen zijn belangrijk in een kleinschalige stad als Zutphen. "Beleving zit niet alleen aan de buitenkant, maar ook en juist van binnen. Mensen willen een monument ruiken, ervaren."

'Beleving zit niet alleen aan de buitenkant, maar ook vanbinnen'

Een kunstwerk van Floris Brasser in de tuin van Dat Bolwerck. Foto: PR

Galerie Marktkamer. Foto: PR

De 'Bolwerckers' met Vincent Peppelenbosch bovenin en Xera Aberts onderaan poseren bij de 'Split tree' van kunstenaar Floris Brasser. Foto: Henk Derksen

Hij zag oneindig veel mogelijkheden en twee weken later diende hij met zijn vrouw Gerrie een totaal ander plan in. "Het Wijnhuisfonds ging akkoord en toen ging het heel snel. In december tekenden we het huurcontract." Een jaar later, eind 2014, was de verbouwing klaar en in maart 2015 werd de eerste expositie gehouden van kunstenaar Herma Schellingerhoudt. "Het paste precies bij wat ik wilde: 'verstilling en gedachten.'" In het koetshuis zat toen nog Bolwerck Advocaten maar al spoedig ging er een advocaat met pensioen. Vincent legde de optie op dit tweede gedeelte, maar het duurde een paar jaar voordat de restauratie rond was met het Wijnhuis-

fonds, gemeente en provincie. Met de oprichting van Stichting Dat Bolwerck zijn inmiddels meer mensen betrokken en is gereïseerd wat Vincent en Gerrie voor ogen hadden: een toegankelijk monument waar je eeuwen bouw- geschiedenis kunt beleven in combinatie met eigentijdse kunst, muziek en gedachten.

'Hier word je verrast door wat je vindt'

en gedachten in Zutphen

Verstilling

Dat Bolwerck wil een huis zijn voor de bezoeker die er, losgekomen uit het stadsgewoel, verstilling vindt. En steeds meer bezoekers weten deze plek te vinden en te waarderen. "Stilte is belangrijk omdat we in een drukke wereld leven. Tegenover de niet aflatende stroom indrukken van het leven plaatsen we 'de dynamiek van de stilte'. In de overgang van de drukte, de hectiek van de markt, vindt je rust ingebed in oudheid."

Third place

Alle lagen van de bevolking weten de plek inmiddels te vinden. Niet alleen voor de kunst, maar ook als verblijfsruimte, om gezamenlijk

te filosoferen, muziek te maken of te luisteren naar concerten. Dat Bolwerck voorziet in een inspiratieplek als 'derde ruimte', een third place, waar je verrast wordt door wat je vindt.

'Een plek van iedereen'

De inspiratie van het gebouw en de monumentale binnentuin is geweldig. Vanaf het begin hebben de Cello- en de Zomer Academie de kwaliteiten van het pand

ontdekt en geven er cursussen en masterclasses. "De muzikanten vinden het prettig om hier te spelen, akoestisch is het hier heel goed." Bovendien vindt Peppelenbosch "de mix van cellogeluiden en marktgeluiden interessant".

In nog geen vijf jaar tijd heeft Dat Bolwerck haar plek in Zutphen verworven. Het Bolwerck is teruggegeven aan de inwoners, maar mag nog meer van de stad worden. "Dat is vanaf het begin de intentie van de stichting en dat gaan we nog verder uitbouwen." Onder voorwaarde dat de verstilling en de kwaliteit bewaakt blijven. Vincent: "Elke gast moet hier in dezelfde bedding komen."

De voorgevel van Dat Bolwerck. Foto: PR

'Ruimte voor nieuwe gedachten'

Bolwerckers

Maar een bolwerck als Dat Bolwerck, kan niet zonder Bolwerckers. Xera Alberts, sinds dit jaar manager en programmeur van Stichting Dat Bolwerck, heeft direct een oproep voor Bolwerckers gedaan. De vrijwilligers geven volgens Alberts het huis fundering en ze zorgen ervoor dat het een plek van iedereen is. Alberts: "Door hen wordt Dat Bolwerck nog meer van de inwoners van Zutphen en ook geven zij bezoekers ruimte voor nieuwe gedachten".

Opening Koetshuis

Op Bevrijdingsdag viert Dat Bolwerck feest! Met de voltooiing van de restauratie van het oude koetshuis is Dat Bolwerck weer als één geheel te beleven.

Op 5 mei houdt de Cello Academie tussen 11.30 en 13.30 uur een feestelijk concert van de masterclasses cello en contrabas. Vrije toegang.

Open huis op 5 mei van 10.00 - 17.00 uur.

Programma: zie datbolwerck.nl

DAT BOLWERCK

AGENDA

28 april: Opening expositie 'zij zei' van Rolina Nell
De identiteit blijft mysterieus, het verleden voelbaar. Een verleden dat op een bijna fluisterende wijze de actualiteit in geschilderd wordt. Opening om 15 uur, vrije toegang.

4 mei: Herdenkingsconcert met het Requiem van Fauré
Met solisten: Silvia Brizuela, sopraan en Timo Wang, bariton. Projectkoor Fauré en cellisten/bassisten van de Cello Academie Zutphen onder leiding van dirigent Rob Vermeulen. Aanvang 22.30 uur, entree € 17,50.

5 mei: Op Bevrijdingsdag viert Dat Bolwerck feest!

Met de voltooiing van de restauratie van het oude koetshuis is Dat Bolwerck weer als één geheel te beleven. Speciaal voor deze dag houdt de Cello Academie haar feestelijke slotconcert van de masterclasses cello en contrabas. Tussen 11.30 en 13.30 uur zal het gebouw én de stadstuin gevuld zijn met jonge beroepsmusici die hun composities ten gehore brengen. Vanaf 11.30 uur, vrije toegang

Dat Bolwerck, Zaadmarkt 112, Zutphen
www.datbolwerck.nl